

JAARVERSLAG 1998 VAN DE RAAD VOOR DE FINANCIËLE VERHOUDINGEN

(verkorte versie)

1.

Inleiding

Bij wet van 21 februari 1997 (Stb. 106) is de Raad voor de financiële verhoudingen ingesteld. Op 12 maart 1997 is de Raad door de ministers van Binnenlandse Zaken en Financiën geïnstalleerd. De Raad is nu twee jaar oud. Hij brengt conform artikel 28 van de Kaderwet adviescolleges vóór 1 april van het volgende jaar een verslag uit van zijn werkzaamheden van het voorgaande jaar. Het jaarverslag over 1998 is het tweede jaarverslag in het bestaan van de Raad voor de financiële verhoudingen. De samenstelling van de Raad is in het verslagjaar niet gewijzigd (zie paragraaf 10).

2.

Uitvoering werkprogramma 1998

Het werkprogramma 1998 is door de beheerders van het gemeente- en het provinciefonds, de (toenmalige) minister van Binnenlandse Zaken en de staatssecretaris van Financiën vastgesteld en als bijlage van het Periodiek Onderhoudsrapport gemeentefonds 1998 op Prinsjesdag 1997 aan de Tweede Kamer aangeboden. Dit werkprogramma 1998 is voor de Raad de basis geweest van zijn werkzaamheden. Dit bleek echter niet eenvoudig. Het werkprogramma 1998 bevatte 15 te verwachten adviesaanvragen. Uiteindelijk heeft de Raad van de in het werkprogramma 1998 opgenomen onderwerpen slechts 7 adviesaanvragen ontvangen. Daarnaast hebben de beheerders van de fondsen nog 3 adviezen van de Raad gevraagd, die niet in het werkprogramma 1998 waren voorzien.¹

Genoemde aantallen laten duidelijk zien dat het voor het kabinet en voor de beheerders van de fondsen als coördinerende bewindspersonen blijkbaar lastig is geweest om voor de in het werkprogramma 1998 opgenomen onderwerpen de toch blijkbaar geplande adviesaanvragen feitelijk in het verslagjaar aan de Raad voor te leggen. De Raad onderkent dit gegeven. Het is immers de taak van de Raad te adviseren over wetgeving en/of uitvoering daarvan. Deze zijn sterk afhankelijk van de voorbereiding van beleidsvoornemens bij de betrokken departementen, hetgeen soms moeilijk te plannen is. Daarbij speelt het gegeven dat de Raad in veel gevallen aan het eind van het beleidsproces wordt ingeschakeld. Dit bemoeilijkt de planning.

Bij de relatie tussen het werkprogramma en de ontvangen adviesaanvragen valt voor 1998 geen echte vooruitgang in 1998 ten opzichte van 1997 te constateren. De Raad is verheugd te constateren dat de beheerders dit ook een probleem vinden. Bij de opstelling van het werkprogramma 1999 hebben de beheerders hieraan dan ook extra aandacht besteed. De Raad hoopt dat zijn werkzaamheden in 1999 beter bij het werkprogramma aansluiten, dan in 1997 en 1998 het geval is geweest.

---

¹ In het werkprogramma 1998 was niet aangegeven dat de Raad ook standaard adviezen uitbrengt bij aanvragen voor artikel 12. De 5 adviezen van de Raad in het kader van artikel 12 worden in dit jaarverslag beschouwd als zijnde opgenomen geweest in het werkprogramma 1998.

3.

Uitgebrachte adviezen

De Raad heeft in 1998 19 adviezen uitgebracht, waarvan 5 betrekking hebben op aanvragen in het kader van artikel 12. In tabel 1 is het overzicht opgenomen van de door de Raad in 1997 en 1998 uitgebrachte gevraagde en ongevraagde adviezen. Samenvattingen van de in 1998 uitgebrachte adviezen zijn in bijlage 2 opgenomen.

Tabel 1: Uitgebrachte gevraagde en ongevraagde adviezen	1997	1998
gevraagde adviezen	10	17 ^{a)}
<i>waarvan in het werkprogramma voorzien</i>	7	14 ^{a)}
ongevraagde adviezen	2	2
totaal adviezen	12	19

a) De twee adviezen over de afschaffing van de milieuleges en de drie adviezen over de verdeling van middelen voor de vrouwenopvang, de maatschappelijke opvang en de ambulante verslavingszorg zijn als afzonderlijke adviezen beschouwd. In het werkprogramma 1998 staan de milieuleges respectievelijk de welzijnsuitkeringen als één onderwerp genoemd.

Zoals uit tabel 1 blijkt, heeft de Raad in 1998 twee ongevraagde adviezen uitgebracht. De onafhankelijkheid van de Raad en zijn taakopvatting als “bewaker” van een verantwoorde financiële verhouding brengen met zich mee dat hij bij belangrijke op de mede-overheden betrekking hebbende financiële zaken het nodig kan oordelen, zijn mening te geven. Daarmee kan aan een noodzakelijke discussie richting worden gegeven. De Raad was van mening dat vanwege de dreigende hoge lokale milieulasten als gevolg van forse gemeentelijke milieu-investeringen, een advies noodzakelijk was. Daarnaast meende de Raad dat een reactie van zijn kant op de passage uit het Regeerakkoord 1998-2002 over het mogelijk aanwenden van een deel van het accres in het gemeente- en provinciefonds voor een specifieke bestemming in dit geval gerechtvaardigd was.

De Raad geeft in tabel 2 een overzicht van de aan de beheerders van het gemeente- en provinciefonds uitgebrachte adviezen en aan de overige leden van het kabinet (inclusief adviezen aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties of de staatssecretaris van Financiën verstrekte adviezen, die niet op de fondsen betrekking hebben).

Tabel 2: Aan de beheerders en de overige leden van het kabinet uitgebrachte adviezen^{a)}	1997	1998
adviezen aan de beheerders	8	14
adviezen niet aan de beheerders	4	5 ^{b)}
totaal adviezen	12	19

a) Indien het advies naast de beheerders ook aan een ander bewindspersoon is uitgebracht, is het advies beschouwd als zijnde niet aan de beheerders te zijn uitgebracht, tenzij het nadrukkelijk middelen in de fondsen betreft.

b) De drie adviezen over de verdeling van middelen voor de vrouwenopvang, de maatschappelijke opvang en de ambulante verslavingszorg zijn als afzonderlijke adviezen beschouwd.

Het grootste deel van de adviezen van de Raad zijn aan de beheerders van de fondsen, in een enkel geval tevens aan een ander bewindspersoon, uitgebracht. Die adviezen hadden direct te maken met het gemeente- en het provinciefonds. In 1998 heeft de Raad daarnaast nog adviezen uitgebracht aan:

- de minister en de staatssecretaris van Financiën (BTW-compensatiefonds);
- de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (drie adviezen over de verdeling van middelen voor de vrouwenopvang, de maatschappelijke opvang en de ambulante verslavingszorg);
- de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, de minister van Verkeer en Waterstaat en de beheerders van het gemeentefonds (ongevraagd advies over Milieu en lokale lasten).

Afgezien van de bewindslieden van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Financiën (in een enkel geval samen met een collega van een ander departement) heeft alleen de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de Raad zelfstandig benaderd voor een advies. De Raad voor de financiële verhoudingen is blijkbaar nog niet voldoende bekend bij de meeste vakdepartementen. De beheerders zouden hun collegae erop kunnen wijzen dat een advies van de Raad bij hun beleidsvoorbereiding, indien daarbij aspecten van financiële verhoudingen een rol spelen, zinvol kan zijn. Ook de Tweede Kamer kan in voorkomende gevallen een advies van de Raad vragen.

De Raad wil ook zelf in 1999 proberen zijn bekendheid bij de vakdepartementen te vergroten en aan te geven, waar hij mogelijk een bijdrage kan leveren aan het te voeren beleid.

De Raad streeft ernaar zijn adviezen zo snel als mogelijk is, te leveren. De termijn tussen de adviesaanvraag en het advies is in 1998 gemiddeld iets minder dan drie maanden geweest. In tabel 3 is voor een drietal categorieën de kortste, langste en gemiddelde afhandelingstermijn gegeven.

Tabel 3: afhandelingstermijn adviezen (in maanden)	aantal	kortste	langste	gemiddelde
adviezen aan beheerders	8	0,5	3	1,5
adviezen artikel 12	5	1,5	4	2,5
overige gevraagde adviezen	4	5	7	6
Totaal gevraagde adviezen	17	0,5	7	3

Op 31 december 1998 had de Raad over één reeds ontvangen adviesaanvraag betreffende de ijking van het cluster wegen en water in het gemeentefonds nog geen advies uitgebracht.

Bijlage 3 bevat een overzicht van de onderwerpen uit het werkprogramma 1998, die niet tot een adviesaanvraag hebben geleid. Deze zijn deels doorgeschoven naar het werkprogramma 1999 (zie bijlage 4).

4. Effect van de uitgebrachte adviezen

De Raad heeft als taak adviezen aan (leden van) het kabinet en het parlement uit te brengen. Daarmee is het proces echter niet afgerond. Even belangrijk is wat het effect van de uitgebrachte adviezen is: worden de adviezen al of niet gewijzigd opgevolgd of worden zij

gemotiveerd ter zijde geschoven. Kwaliteit kent immers twee aspecten: de kwaliteit van het product zelf en het realiseren van het beoogde effect.

Het beoordelen van het effect is lastig. Het is te gemakkelijk om eenvoudig de opgevolgde en niet opgevolgde adviezen te tellen. Wat is het effect van een instemmend advies van de Raad bij een concrete vraag? Enerzijds kan men stellen dat de Raad dan niets toevoegt aan het beleidsvoornemen, maar anderzijds kan men ook stellen, dat het feit dat een advies aan de Raad nodig is geoordeeld, de beleidsmakers van te voren reeds dwingt tot een verantwoord voorstel. Bij het niet opvolgen van een advies van de Raad kan het feit dat het advies in de bestuurlijke en maatschappelijke discussie is betrokken toch belangrijk zijn. Het kabinet kan bijvoorbeeld zijn besluit beter toelichten en motiveren.

Ofschoon effectbeoordeling lastig is, is het toch noodzakelijk een beeld te krijgen van het effect van de adviezen van de Raad. Bij de in bijlage 2 opgenomen samenvattingen is aangegeven, wat (de betrokken leden van) het kabinet met de adviezen hebben gedaan. Een goed beeld over het effect valt hieruit nog niet te constateren. Enerzijds komt dit door het feit dat het oordeel van het kabinet in enkele gevallen nog niet bekend is, anderzijds zijn er hoewel subjectief ook enige gradaties te onderkennen in het belang van de adviezen.

In 1998 heeft de Raad naar zijn mening enkele belangwekkende adviezen uitgebracht met een ander karakter dan die voor het meer reguliere proces rond het gemeente- en provinciefonds en de aanvragen voor artikel 12. De Raad denkt hierbij bijvoorbeeld aan zijn adviezen over het BTW-compensatiefonds, de cumulatie van herverdeeeffecten, milieu en lokale lasten en zijn laatste advies over de verdeling van middelen voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en verslavingszorg. De laatste twee adviezen zijn eind december 1998 uitgebracht. Het is derhalve logisch dat het kabinet daarop nog geen reactie heeft kunnen geven. De eerste twee genoemde adviezen zijn echter van april 1998. Ook over deze adviezen is nog geen inhoudelijk kabinetsstandpunt bekend, hetgeen de Raad betreurt.

Een duidelijk beeld van het effect van de door de Raad uitgebrachte adviezen is na twee jaar nog niet op te stellen. Het tweede aspect van het begrip kwaliteit kan dus nog niet afdoende worden beoordeeld. De Raad vindt effectbeoordeling echter zeer belangrijk en heeft derhalve gemeend reeds in dit jaarverslag over 1998 een eerste beeld te schetsen van het effect van zijn adviezen, mede als tussenstap naar de formele evaluatie van zijn functioneren die uiterlijk in 2001 zal plaatsvinden.

5. Samenwerking met de Raad voor het openbaar bestuur

De Raad voor de financiële verhoudingen en de Raad voor het openbaar bestuur hebben van de wetgever de opdracht om zo veel mogelijk samen te werken. Mevr. ir. Leemhuis-Stout is de voorzitter van beide raden en de beide secretariaten zijn gezamenlijk gehuisvest. Daarmee is de kans op samenwerking duidelijk aanwezig. Samenwerking is echter eerst dan mogelijk en zinvol, als de werkzaamheden in elkaars verlengde liggen. Beide raden zijn voor hun werkzaamheden primair afhankelijk van de door (de leden van) het kabinet te vragen adviezen. Alleen als de onderwerpen aanleiding geven om deskundigheid bij de collega-raad in te roepen, is samenwerking zinvol. In de praktijk blijken de werkzaamheden van beide raden in het algemeen weinig raakvlakken te hebben. De Raad voor de financiële verhoudingen heeft in 1998 bij zijn advies over het BTW-compensatiefonds de Raad voor het

openbaar bestuur om medewerking gevraagd. Andersom hebben leden van de Raad voor de financiële verhoudingen geparticipeerd in werkgroepen van de Raad voor het openbaar bestuur ten behoeve van het in december 1998 uitgebrachte advies “De overheid de markt in- of uitprijzen?” en het in 1999 uit te brengen advies over de regierol van gemeenten.

Het voorgaande geeft aan dat de wil tot samenwerking tussen de Raad voor de financiële verhoudingen en de Raad voor het openbaar bestuur aanwezig is, maar dat dit noodgedwongen nog slechts een incidenteel karakter draagt.

Bij het opstellen van zijn adviezen loopt de Raad in een aantal gevallen tegen bestuurlijke vraagstukken aan. Formeel behoort de Raad zich alleen met de verdeling van middelen bezig te houden en niet met de bijbehorende bestuurlijke component. De Raad ziet zich daarbij soms gedwongen tot een advies, dat in zijn optiek niet de meest ideale verdeling oplevert. Dit is mede het gevolg van het feit dat de Raad in het algemeen aan het eind van het beleidsproces wordt ingeschakeld. Dan ligt er vaak al een invulling van de bestuurlijke verantwoordelijkheden van de diverse overheden. De Raad dient dan vervolgens te adviseren over de financiële verhouding gegeven die bestuurlijke invulling. Als de Raad van mening is dat een andere bestuurlijke invulling in het licht van de financiële verhouding aan te bevelen is, meldt de Raad dit in zijn advies. De Raad hoopt dat, indien hij eerder in het beleidsproces wordt ingeschakeld, dit kan worden voorkomen. De Raad realiseert zich, dat daarbij de taakafbakening tussen de Raad en de Raad voor het openbaar bestuur in het geding kan komen.

De Raad voor het openbaar bestuur brengt belangwekkende adviezen uit met een hoog strategisch gehalte. Geen van beide raden komt toe aan het tussenliggende terrein van nu aan de orde zijnde maatschappelijke en bestuurlijke vraagstukken. De beide raden zijn sinds eind 1998 met elkaar in gesprek ten einde na te gaan of en zo ja op welke wijze beider advisering meer toegesneden kan en moet worden voor de huidige bestuurlijke vraagstukken. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de vormgeving van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing, de bestuurlijke verantwoordelijkheden en de bijbehorende financiële arrangementen terzake van de uitvoering van de Algemene Bijstandswet. Ook de invoering van marktwerking bij het regionale openbaar vervoer doet vragen rijzen naar de samenhang tussen de bestuurlijke verantwoordelijkheid en de financiële aansturing. Als laatste voorbeeld kan de omvang van de gemeentelijke beleidsruimte in relatie tot het lokale lastenbeleid worden genoemd

6. Jaarrapport 1998; Trends in de financiële verhoudingen

Naast het uitbrengen van adviezen ziet de Raad het als zijn taak ‘in de toekomst te kijken’ en te signaleren waar mogelijk, binnen afzienbare tijd, vragen rond financiële verhoudingen zich zullen of kunnen voordoen.² De Raad heeft daarom in juni 1998 een “Jaarrapport 1998; Trends in de financiële verhoudingen” uitgebracht. De Raad heeft zich voorgenomen jaarlijks een jaarrapport uit te brengen, als er belangwekkende onderwerpen te bespreken zijn en zijn werkzaamheden dat mogelijk maken. Het Jaarrapport 1998 bevat een viertal onderwerpen. Deze zijn:

---

² Jaarrapport 1998: Trends in financiële verhoudingen; Raad voor de financiële verhoudingen; Voorwoord van de voorzitter; juni 1998.

- Een getrapte financiële verhouding voor de algemene uitkering (bijdrage van prof. dr. C.G.M. Sterks;
- Milieu en lokale lasten;
- Infrastructuur: wegen, water, gewogen;
- (Preventief) veiligheidsbeleid.

Het onderwerp 'Milieu en lokale lasten' heeft via een door de Raad georganiseerd symposium uiteindelijk geleid tot een ongevraagd advies van de Raad.

Het onderwerp infrastructuur betrof een eigen onderzoek van de Raad als voorbereiding van de ijking van het cluster wegen en water in het gemeentefonds, zoals dit in 1999 zijn beslag zal krijgen. Ten behoeve van dit onderzoek zijn diverse gesprekken met deskundigen binnen en buiten de overheidssfeer gevoerd. Vervolgens heeft de Raad een deels telefonische en deels schriftelijke enquête gehouden, waaraan in totaal 72 gemeenten en nagenoeg alle provincies hebben meegedaan. In het in 1999 uit te brengen advies over de ijking van het cluster wegen water zal de Raad de uitkomsten van zijn onderzoek meenemen.

Ook voor het onderwerp (preventief) veiligheidsbeleid heeft de Raad een telefonische enquête gehouden onder 20 gemeenten ten einde belangrijke informatie te verkrijgen.

KPMG/Bureau voor Economische Argumentatie was de Raad behulpzaam bij het uitvoeren van de enquêtes ten behoeve van het Jaarrapport 1998.

7.

Communicatie en voorlichting

Toelichting advies in de Tweede Kamer

De Raad heeft op verzoek van de Vaste Kamercommissie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zijn advies over de verdeling van het budget voor vrouwenopvang en zijn advies over maatschappelijke opvang en verslavingszorg in een hoorzitting op 19 februari 1998 toegelicht. Uiteindelijk heeft de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport besloten een nieuw advies aan de Raad te vragen. De Raad heeft zijn derde advies op dit terrein op 28 december 1998 uitgebracht.

Overleg met departementen

Op ambtelijke niveau is er veel overleg met vooral de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Financiën. Daarbij houden de betrokkenen elkaar op de hoogte van de ontwikkelingen bij de fondsen. Deze contacten geven de Raad bovendien zicht op de planning van de te verwachten adviesaanvragen.

Daarnaast vindt er bij het opstellen van een advies regelmatig overleg plaats met de opdrachtgever. Dit overleg dient vooral om onduidelijkheden op te helderen ter voorkoming van onnodige discussie achteraf over wat de opdrachtgever feitelijk beoogde met zijn adviesaanvraag en de Raad met zijn advies. De onafhankelijkheid van de Raad staat daarbij wel steeds voorop.

Gesprekken met gemeenten en provincies

De Raad heeft met behulp van KPMG/Bureau voor Economische Argumentatie een handboek opgesteld voor het onderhouden van contacten met gemeenten, provincies en deskundigen op

talrijke terreinen. Deze contacten zijn voor de Raad onmisbaar. De Raad vindt het van het grootste belang te weten wat er in het land speelt en wat de mening van de betrokkenen is. De Raad wil namelijk bij zijn advisering de gevoelens in het land meewegen. De gesprekken zijn in drie categorieën te plaatsen:

- bij het opstellen van een advies;
- bij het opstellen van het Jaarrapport;
- voor algemene informatie-uitwisseling.

In de laatste categorie valt het bijwonen van een medewerker van de Raad in diverse overlegorganen op lokaal niveau, zoals de vakberaden gemeenten en provincies en het overleg van directeurs Financiën van gemeenten met meer dan 100.000 inwoners. Daarnaast heeft het secretariaat van de Raad in 1998 enkele bezoeken bij gemeenten en provincies afgelegd voor het verkrijgen van algemene informatie over wat er bij de gesprekspartners leeft. De Raad is van plan deze bezoeken met enige regelmaat te doen plaatsvinden.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg

Een afvaardiging uit de Raad heeft met zowel het bestuur van de VNG als het IPO gesproken. De wederzijdse posities zijn daarbij verduidelijkt en er zijn afspraken gemaakt over de wijze van elkaar op de hoogte houden van belangrijke zaken. Tevens is afgesproken elkaar in het vervolg jaarlijks in het voorjaar te ontmoeten. Dit geeft de VNG en het IPO de mogelijkheid om vroegtijdig onderwerpen aan te kaarten, die eventueel in het werkprogramma van het volgend jaar van de Raad kunnen worden opgenomen. Op ambtelijk niveau heeft de Raad met enige regelmaat contact met de VNG en het IPO.

Symposium

De Raad heeft op maandag 2 november 1998 een symposium georganiseerd over het onderwerp "Milieu en lokale lasten". Dit door enkele leden van de Tweede Kamer en vertegenwoordigers van enkele departementen, gemeenten, provincies en waterschappen goed bezochte symposium was een vervolg op een bijdrage uit het Jaarrapport 1998 van de Raad. De publiciteit rond dit symposium was mede aanleiding voor de Tweede Kamer om de regering te verzoeken de gang van zaken rond de investeringen in het rioolstelsel en de lokale milieulasten na te gaan. De Raad heeft vervolgens over genoemd onderwerp een ongevraagd advies uitgebracht in de verwachting dat het kabinet zijn aanbevelingen in de oordeelsvorming betreft.

Een lid van het secretariaat heeft op een symposium "Gemeente en de fiscus" op 11 juni 1998 het advies van de Raad over het BTW-compensatiefonds toegelicht.

Internet

De Raad heeft in 1998 zijn eigen website op Internet vernieuwd. De Raad is nu via 'www.rfv.nl' voor alle Internetgebruikers bereikbaar. Op de website geeft de Raad informatie over de uitgebrachte adviezen en de onder handen zijnde werkzaamheden en roept de lezers op te reageren.

Externe publicaties

Medewerkers van het secretariaat verzorgen door middel van publicaties over de uitgebrachte adviezen voor extra voorlichting. Het secretariaat heeft zitting in de redactie van "Bestuursmiddelen", een tweewekelijks periodiek ten behoeve van bestuur en management in

de publieke sector. Daarnaast heeft een uitgebreide samenvatting van een tweetal adviezen van de Raad in "B&G" gestaan.³

Daarnaast tracht de Raad via persberichten andere bladen te bewegen tot berichtgeving over de uitgebrachte adviezen.

8.

Samenstelling van de Raad voor de financiële verhoudingen per 31-12-1998

Voorzitter:

Mevrouw ir. J.M. Leemhuis-Stout
Commissaris van de Koningin van Zuid-Holland

Plaatsvervangend voorzitter:

De heer prof. dr. G.J. van Helden
Hoogleraar Bedrijfseconomie aan de Universiteit van Groningen (sinds 1 januari 1999)

Leden:

Mevrouw A. van den Berg
Burgemeester van Bergen op Zoom

Mevrouw mr. A.H. Brouwer-Korf
Burgemeester van Amersfoort
(Mevr. Brouwer-Korf heeft met ingang van 1 januari 1999 haar lidmaatschap van de Raad beëindigd.)

Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart
Burgemeester van Schipluiden

Mevrouw D.IJ.W. de Graaff-Nauta
Oud Minister en Staatssecretaris
van Binnenlandse Zaken

De heer mr.drs. A.J. Modderkolk
Algemeen secretaris van De Open Ankh
(Stichting dienstverlening gezondheidszorg)

---

³ Hervreldingsbudget moet pijn bij nadeel-gemeenten en -provincies tijdelijk verzachten; drs. S. Vroonhof MPM in B&G 25e jaargang nr. 7/8 van juli/augustus 1998;
Gevolgen BTW-compensatiefonds geïnventariseerd; drs. S. Vroonhof MPM in B&G 25e jaargang nr. 7/8 van juli/augustus 1998.

De heer ir. P.O. Vermeulen
Lid van de Raad van Bestuur
Bank Nederlandse Gemeenten

De heer W.I.J.M. Vrijhoef
Directeur van APM business partner NV (sinds 1 januari 1999)

9.
Samenstelling van het secretariaat Rfv

Vanwege de vele mutaties is hier de samenstelling per 1 mei 1999 weergegeven. In de loop van 1999 zullen de secretariaten van de Raad voor de financiële verhoudingen en de Raad voor het openbaar bestuur samengaan.

Secretaris:	drs. M.P.H. van Haeften
Adjunct-secretaris:	drs. S.P.M. Vroonhof MPM
Adviseur:	drs. W.M.C. van Zaalen (tot 1 mei 1999 secretaris van de Rfv)
Beleidsmedewerkers:	drs. R.G. Daniëls mr. G.A. van Nijendaal 2 vacatures
Administratieve ondersteuning:	mevrouw M.J. Polderman